

VOORTGANGSRAPPORTAGE JEUGD

2007

Inleiding

Op 2 november 2006 stelde de gemeenteraad het Actieprogramma Jeugd vast, het beleidskader op basis waarvan tot 2010 het jeugdbeleid in Den Haag zal worden vormgegeven. Sinds die tijd is hieraan hard gewerkt door de verschillende gemeentelijke diensten en door de partners in de stad. Ook op landelijk niveau is er veel gebeurd. Sinds 22 februari 2007 kent Nederland een Minister voor Jeugd en Gezin, die leiding geeft aan het gelijknamige Programmaministerie. De ambities van het Ministerie vertonen veel overeenkomsten met het Actieprogramma. Het landelijke beleidsprogramma is verder vooral kaderscheppend en legt veel verantwoordelijkheid bij de lokale overheid, bijvoorbeeld waar het gaat om de realisatie van de Centra voor Jeugd en Gezin en straks bij de invoering van de maatschappelijke stages.

Wie jong is moet kansen krijgen en kansen pakken. Jongeren zijn een vitaal deel van onze samenleving en bepalen voor een groot deel de toekomst van de stad. Nu al is één derde deel van de Haagse bevolking jonger dan 26 jaar en dat aantal zal in de toekomst alleen nog maar toenemen. Dit menselijk kapitaal moet gekoesterd worden. Na een serie ontmoetingen in 2006 met professionals en deskundigen en met jongeren zelf, is het Actieprogramma Jeugd opgesteld, waarin een helder en concreet jeugdbeleid wordt beschreven. Hierin wordt onderscheid gemaakt in een vijftal domeinen:

- Opvoeding en bescherming
- Iedereen aan de slag: op school of een baan
- Jeugd in de stad: vrije tijd en leefomgeving
- Jeugd en gezondheid
- Iedereen binnen boord

In deze eerste voortgangsrapportage worden per domein de belangrijkste ontwikkelingen en resultaten van het afgelopen jaar beschreven en een globale planning voor de (nabije) toekomst gegeven. Hierbij wordt aandacht besteed aan alle afzonderlijke actiepunten uit het Actieprogramma Jeugd. In sommige gevallen volstaat de informatie in het schema, de meeste actiepunten zijn echter voorzien van een toelichting. Bovendien wordt de voortgang van de actiepunten beoordeeld:

√	Afgerond
+	Geheel volgens planning
+/-	Redelijke voortgang
-	Verdient nog extra aandacht

Vrijwel alle actiepunten die de gemeente Den Haag in 2006 heeft geformuleerd, zijn nu opgestart. Zo wordt hard gewerkt aan de opening van de eerste Centra voor Jeugd en Gezin en zal nog dit najaar worden gestart met de Haagse Verwijsindex (HRS). Andere actiepunten zijn volledig afgerond. Op het gebied van opvoeden en opgroeien is het aanbod uitgebreid, geïntensiveerd en vernieuwd. Daarnaast lijken de gestelde doelen in het kader van het bestrijden van voortijdig schoolverlaten te zijn behaald.

Vanzelfsprekend zijn nog niet alle ambities uit het Actieprogramma Jeugd na dit eerste jaar verwezenlijkt. Sommige actiepunten vragen meer tijd. In een aantal gevallen spelen landelijke ontwikkelingen daarbij een rol. Van andere actiepunten vereist de complexiteit een zorgvuldige voorbereiding en afstemming met maatschappelijke partners. Concluderend kan gezegd worden

dat Den Haag een goede start heeft gemaakt met de uitvoering van het Actieprogramma. De inzet is er de komende jaren op gericht verdere uitvoering te geven aan de gestelde ambities.

Opvoeding en bescherming

Het voorkómen en tegengaan van problemen rond opvoeden en beschermen is van essentieel belang voor de ontwikkeling van kinderen en jongeren. Om die reden heeft het thema opvoeding en bescherming een prominente plaats in het Actieprogramma. De acties op dit terrein moeten er in de eerste plaats voor zorgen dat ouders optimaal worden toegerust op het opvoeden van hun kinderen. In de gevallen waar zich echter problemen voordoen, is het essentieel dat deze in een vroeg stadium worden gesignaleerd. Tenslotte is het van belang dat signalen adequaat en tijdig worden opgepakt, zodat snel de juiste hulp of interventie kan worden geboden. Kernpunten in dit domein zijn daarom de Centra voor Jeugd en Gezin, opvoedondersteuning en het stroomlijnen van hulpverlening tot ‘één kind, één plan, één casemanager’. Dit alles ondersteunt door een goede digitale gegevensuitwisseling.

Actiepunt	Stand van zaken	Oordeel voortgang
1. Oprichten dekkend netwerk van Centra voor Jeugd en Gezin	Samenwerkingsconvenant is ondertekend. Eerste CJG start in 2007.	+
2. Aanbod (vrijwillige) gezinsgerichte vormen van advies, begeleiding en ondersteuning bij opvoeding	Aanbod is en wordt verder geïntensiveerd, uitgebreid en vernieuwd, mede met behulp van rijksmiddelen Opvoeden in de Buurt.	+
3. Uitvoeren traject Deskundigheidsbevordering Signalering professionals	Trainingen in 2008 en 2009.	+/- I.v.m. aansluiting landelijk beleid i.o.
4. Stroomlijnen en vereenvoudigen huidige structuur wijk- en schoolgerichte zorgnetwerken	In het voorjaar van 2007 is onderzoek verricht naar wijkgerichte casuïstieknetwerken 12+. Start 3 pilots eind 2007.	+/-
5. Verwijsindex (HRS), Elektronisch Kind Dossier (EKD) en Elektronisch Leerling Dossier (ELD)	In het najaar van 2007 pilot Verwijsindex (HRS). Vanaf 2008 wordt deze uitgerold over de hele stad. Eerste basisscholen werken nu met het ELD.	HRS: +/- ELD: + EKD: - I.v.m. invoering landelijk EKD
6. Protocol gegevensuitwisseling en privacyregelgeving	In 2007 is een protocol gegevensuitwisseling ontwikkeld. Daarnaast is er een zwartboek opgesteld met daarin alle knelpunten in de landelijke wetgeving. In najaar 2007 en 2008 training en bewustwording van professionals.	+

Ad 1: Centra voor Jeugd en Gezin

Na de totstandkoming van een visiedocument Centra voor Jeugd en Gezin (CJG), waarin op hoofdlijnen het doel, de inhoud en de samenwerkingsrelaties zijn beschreven, werd op 19 april 2007 een samenwerkingsconvenant ondertekend door 18 aan het CJG verbonden partners. In het voorjaar van 2007 heeft een locatieverkenning plaatsgevonden. Er zijn kansrijke locaties voor een CJG geïnventariseerd en er is beoordeeld of er locaties zijn waar het mogelijk is snel te beginnen met een gefaseerde uitbouw. De ambitie is nog in 2007 op twee locaties met de eerste CJG-vorming te starten. Het betreffen hier nog geen volwaardige CJG's, maar locaties die als pilot

dienen en waar het aanbod gaandeweg volledig zal worden ingevuld. In het stadsdeel Leidschenveen-Ypenburg zal het CJG medio 2009 worden gevestigd in het thans in aanbouw zijnde Centrum voor Gezondheidszorg en Maatschappelijke Dienstverlening. De locatieverkenning wordt nu verder uitgewerkt, zodat er medio 2008 een planning is voor de CJG-vorming over de hele stad tot 2011. Daarbij wordt ook de beschrijving van het zorgaanbod in het CJG en de wijze waarop het CJG samenwerkt met andere aanbieders in de jeugdzorg beschreven. Eind 2007 of begin 2008 zal een communicatieplan over de invoering van de CJG's gereed zijn, gericht op zowel burgers als hulpverleners en onderwijsinstellingen.

Ad 2: opvoedondersteuning

Het aantal trajecten van Homestart (een lichte vorm van opvoedondersteuning door vrijwilligers van Humanitas) is vanaf 2007 verdubbeld naar een aantal van 50 gezinnen per jaar. Ook het werkgebied is vergroot: Homestart is nu beschikbaar in alle Haagse stadsdelen.

De gemeente Den Haag heeft als één van de zeven gemeenten die deelnemen aan het project Opvoeden in de Buurt, een zeer actieve rol bij de ontwikkeling van de Centra voor Jeugd en Gezin en de opvoeding van kinderen. Voorafgaand aan de zogenaamde Opvoedingscanon, wordt momenteel onderzoek gedaan naar de belangrijkste vragen die leven op dit gebied. I.s.m. het Lectoraat Jeugd en Opvoeding van de Haagse Hogeschool onder leiding van René Diekstra, wordt gewerkt aan de Opvoedingscanon. Een internetsite waar gemakkelijk tips en adviezen over opvoeding beschikbaar zijn voor zowel ouders als professionals. Naar verwachting is deze eind 2007 of begin 2008 operationeel.

De opvoedsteunpunten gaan binnen hun aanbod vanaf eind 2007 experimenteren met nieuwe werkvormen, zoals persoonlijke huisbezoeken en (grotere) informatiebijeenkomsten thuis. Bovendien voeren zij met ingang van het laatste kwartaal van 2007 een verruiming van de openingstijden in en wordt het aantal gesprekken van de pedagogisch adviseurs uitgebreid. Ook wordt op basis van de regeling Opvoeden in de Buurt een aanvullend en innovatief zorgaanbod gerealiseerd. Dit aanbod bestaat onder meer uit gezinscoaches (voortbouwend op de bestaande GGD Gezinsbegeleiders die jaarlijks 150 gezinnen begeleiden), het invoeren van de methodiek Stevig Ouderschap (een programma voor jonge gezinnen met ernstige opvoedingsproblemen met een bereik van 315 gezinnen tot augustus 2009) en lokale ambulante jeugdhulpverlening (480 cases in de komende 2 jaar). Het overgrote deel van deze activiteiten is of wordt in de 2^e helft van 2007 gestart.

In de rijksbegroting is een continuering opgenomen van de middelen in het kader van de Impuls Opvoedondersteuning na 2007, maar nog niet bekend is in hoeverre dit leidt tot voor Den Haag (nadelige) herverdelingseffecten. Deze middelen zijn bedoeld voor de opvoedsteunpunten zoals hierboven vermeld, de coördinatie van de netwerken jeugdhulpverlening 0-12 jaar die ieder stadsdeel heeft en de werkzaamheden van de GGD Gezinsbegeleiders. Het werk van deze gezinsbegeleiders zal worden uitgebreid met de taak van zorgcoördinatie in multiprobleemgezinnen waarbinnen wel diverse hulpverlening aanwezig is, maar onvoldoende effect sorteert door een onsamenhangend aanbod. De zorgcoördinator vervult een tijdelijke regisseursrol die de hulpverlening in het gezin goed afstemt, waar nodig aanvullende hulpverlening inschakelt, centraal aanspreekpunt vormt en het gezin na afloop van de interventie overdraagt aan één van de reguliere hulpverleners.

Ad 3: deskundigheidsbevordering Signalering

Het traject Deskundigheidsbevordering Signalering voor professionals die werken met kinderen en jongeren, is gericht op een snelle en adequate signalering van opvoed- en opgroei-problematiek, zodat al in een vroeg stadium actie kan worden ondernomen. De

deskundigheidsbevordering wordt momenteel ontwikkeld. Hierbij wordt aansluiting gezocht met de plannen van het Programmaministerie voor Jeugd en Gezin op dit gebied, die op het moment van schrijven nog niet zijn vastgesteld. De eerste trainingen zullen naar verwachting in de 2^e helft van 2008 plaatsvinden.

Ad 4: wijk- en schoolgerichte zorgnetwerken

Het expertisecentrum Jeugd, Samenleving en Opvoeding (JSO) heeft in het voorjaar van 2007 een onderzoek verricht naar de structuur en het functioneren van de wijkgerichte casuïstieknetwerken 12+. In deze netwerken overleggen diverse hulpverleners over problemen bij jongeren. De uitkomsten dienen als basis voor een nieuw te ontwikkelen model voor alle stadsdelen. In dit model wordt gedacht aan de aanstelling van jeugdregisseurs die zullen fungeren als spin in het web bij de sluitende aanpak 0-23 jaar. Deze netwerken richten zich met name op risicojongeren en jongeren die hinderlijk en overlastgevend gedrag veroorzaken. Definitieve besluitvorming over het nieuwe model en de start van drie pilots, staan gepland voor het najaar van 2007. Binnen de pilots wordt uitgewerkt hoe de afstemming tussen instellingen georganiseerd moet worden, zodat risico- en probleemjongeren snel passende, lokale hulp aangeboden krijgen.

Ad 5: verwijsindex, Elektronisch Kind Dossier (EKD) en Elektronisch Leerling Dossier (ELD)

In het Actieprogramma Jeugd wordt gesproken over de Verwijsindex. De naam Haags Risicosignalerings Systeem (HRS) is hiervoor in de plaats gekomen, om verwarring met de landelijke Verwijsindex die momenteel wordt ontwikkeld, te voorkomen. Na gesprekken met partners in de stad, is in mei 2007 het HRS ontwikkeld. Met het HRS worden hulpverleners van verschillende organisaties automatisch op de hoogte gesteld van het feit dat een kind dat zij behandelen, ook hulp krijgt van een andere instelling. De hulpverlening kan hierdoor beter op elkaar worden afgestemd. In oktober 2007 zal worden proefgedraaid met het systeem in stadsdeel Segbroek. Vanaf februari 2008 zal het HRS in heel Den Haag operationeel zijn.

Naast het Haags Risicosignalerings Systeem, is er ook behoefte aan een elektronisch dossier waarin inhoudelijke informatie over kinderen en jongeren kan worden opgeslagen en geraadpleegd. Landelijk wordt hierin voorzien met het Elektronisch Kinddossier (EKD). De geplande invoering hiervan op 1 januari 2008 is niet langer haalbaar, nu de gevolgde aanbestedingsprocedure door een rechterlijke uitspraak onjuist is bevonden. Er zal opnieuw worden aanbesteed door het Rijk. Vooruitlopend hierop is in Den Haag een digitaal dossier specifiek voor de Jeugdgezondheidszorg al operationeel. Ook werkt Den Haag op dit moment aan een digitaal dossier voor leerlingen van primair en voortgezet onderwijs, het Elektronisch Leerling Dossier (ELD). Vanaf dit schooljaar (2007-2008) kunnen de eerste basisscholen hiermee werken en zal een start worden gemaakt met de ontwikkeling ervan op het voortgezet onderwijs. Vanuit beide systemen zal worden toegewerkt naar één digitaal dossier voor alle partijen in de Haagse jeugdketen. Hiermee kunnen gegevens vanuit verschillende disciplines worden ontsloten ((gezondheids)zorg, onderwijs, arbeidsmarkt en justitie).

De G4 bevindt zich momenteel in een discussie met het Rijk over een bredere toepasbaarheid van het toekomstige EKD, dat op dit moment alleen informatie vanuit de jeugdgezondheidszorg zal bevatten en geen gegevens vanuit andere disciplines, zoals leerplicht, mag opnemen.

Ad 6: protocol gegevensuitwisseling en privacywetgeving

In het kader van de (belemmerende werking van de) privacywetgeving is een zogenaamd zwartboek opgesteld, waarin alle knelpunten binnen de Haagse jeugdhulpverlening op dit gebied zijn beschreven. Het document zal bijdragen aan een discussie over landelijke wetgeving en deze waar mogelijk beïnvloeden. Er is een Haags model privacyprotocol vervaardigd voor de vastlegging van afspraken over gegevensuitwisseling tussen Haagse instellingen voor

jeugdhulpverlening. In het najaar van 2007 zal worden geëxperimenteerd met dit model. In 2008 zal het in geheel Den Haag operationeel zijn. Aangezien er veel misverstanden en -interpretaties bestaan over de huidige wetgeving rondom dit onderwerp, zullen in het najaar van 2007 en in 2008 workshops en praktische handleidingen voor professionals worden verzorgd.

Iedereen aan de slag: op school of een baan

Twee speerpunten staan centraal binnen dit domein. Het terugdringen van voortijdig schoolverlaten en het versterken van de arbeidsmarktkansen van jongeren na hun opleiding. Voorop staat dat jongeren in staat gesteld en gestimuleerd moeten worden om zich in het onderwijs (uiteeraard binnen hun capaciteiten) zo goed mogelijk te kwalificeren. Belangrijke actiepunten in dit domein zijn daarom het uitbreiden van het schoolmaatschappelijk werk, het actief benaderen van jongeren zonder startkwalificatie en de terugkeer van schoolverlaters naar het onderwijs. Het Actieprogramma Jeugd is aangegrepen om de samenhang verder te versterken tussen het beleid op het gebied van onderwijs en arbeidsmarkt. Dit heeft geresulteerd in het deelproject Sluitende aanpak leren en werken tot 27 jaar, waarover de raad in een afzonderlijke raadsmededeling nader zal worden geïnformeerd.

Actiepunt	Stand van zaken	Oordeel voortgang
7. Uitbreiden capaciteit schoolmaatschappelijk werk (SMW) op het voortgezet onderwijs	In 2007 uitgebreid met een extra gemeentesubsidie. In 2008 zal met medefinanciering van de schoolbesturen, op elke school voor voortgezet onderwijs SMW beschikbaar zijn.	+
8. Kwaliteitsimpuls loopbaanoriëntatie	Rapport met aanbevelingen gereed in oktober 2007. Start uitvoering plan van aanpak 2008 i.s.m. schoolbesturen.	+/-
9. Coördinatiepunt stages	Website www.stagelokethaaglanden.nl operationeel. Uitbreiding 2 ^e helft 2007.	√
10. Jaarlijks 300 stage- en leerwerkplekken gemeente op MBO-niveau	1 ^e en 2 ^e kwartaal 2007 153 MBO-stageplekken gerealiseerd. Verwachting is dat voor 2007 doelstelling wordt gehaald.	+
11. Preventie na detentie	Financiële bijdrage pilot nachtdetentie Teylingereind. Verbetering registratie en nieuwe tijdelijke opvangvoorziening voor thuiszitters gereed in 2008.	+ Maakt deel uit van bredere aanpak thuiszitters (Onderwijsbeleid) waarvan voortgang volgens planning verloopt
12. Zorg en hulpverlening ZMOK-scholen	1. Integraal Indiceren: gecombineerde indicaties voor jeugdzorg en speciaal onderwijs, zodat hulpverlening sneller en beter afgestemd kan worden aangeboden. Start najaar 2007 2. Afstemmen zorg en hulpverlening rond ZMOK-scholen: start najaar 2007.	1. Integraal Indiceren: + (aansluiting regionaal beleid) 2. - I.v.m. beschikbare personele capaciteit

13. Jongeren zonder startkwalificatie actief opsporen d.m.v. schriftelijke oproepen en huisbezoeken	83 huisbezoeken verricht: 20 jongeren doorgeleid naar school, werk of zorgtraject. Uitbreiding casemanagers Leerplicht 2007.	+/- Achterstand 220 huisbezoeken wordt in september – december 2007 weggewerkt
14. Iedere niet uitkeringsgerechtigde (NUGer) jongere, binnen 3 weken een actief aanbod richting school, werk of een combinatie daarvan	Alle 702 NUGers die zich meldden, hebben in het schooljaar 2006/2007 binnen de gestelde termijn een trajectaanbod van de afdeling Voortijdig Schoolverlaten gehad. Momenteel wordt onderzoek gedaan naar de doorlooptijden van de trajecten.	√
15. Leerwerkplicht	De regering is voornemens een leerwerkplicht tot 27 jaar in te voeren. In Den Haag wordt nu al aan elke jongere die zich meldt voor een uitkering, binnen 2 weken een werk- of opleidingsaanbod gedaan.	- I.v.m. landelijk beleid i.o.

Ad 7: schoolmaatschappelijk werk

Het schoolmaatschappelijk werk (SMW) op het voortgezet onderwijs is vanaf 2007 geïntensiveerd. Vanaf 2008 kan elke school voor voortgezet onderwijs beschikken over SMW.

Ad 8: kwaliteitsimpuls loopbaanoriëntatie

Den Haag wil een impuls geven aan de kwaliteit van de loopbaanoriëntatie voor vmbo-leerlingen op basis waarvan zij een gefundeerde keuze kunnen maken voor een beroep en een bijbehorende vervolgopleiding. Hiertoe is in 2007 onderzoek gedaan, waarbij zowel scholen als experts op dit gebied zijn geraadpleegd. De uitkomsten van dit onderzoek worden in de 2^e helft van 2007 besproken met het scholenveld. In januari 2008 zal het plan van aanpak dat momenteel wordt opgesteld, in werking treden.

Ad 9: coördinatiepunt stages

Op 16 april 2007 is de website www.stagelokethaaglanden.nl gelanceerd met daarop informatie over stagemogelijkheden in de regio voor scholieren, onderwijsinstellingen en werkgevers. In de tweede helft van 2007 wordt de inhoud verder uitgebreid.

Ad 11: preventie na detentie

De gemeente investeert in het nachtdetentieproject van het Forensisch Centrum Teylingereind, waarbij jongeren overdag regulier onderwijs volgen en alleen 's avonds in detentie verblijven. Momenteel wordt gewerkt aan een verbetering van de registratie om deze jongeren na hun detentie beter te kunnen volgen. Dit zal in 2008 gereed zijn. Er is ook een werkgroep geformeerd die naar structurele oplossingen voor thuiszittende (ex-gedeteneerde) leerplichtige jongeren zoekt. Hierin participeren de Haagse onderwijsinstellingen, jeugdzorg en de gemeentelijke afdelingen Leerplicht en Onderwijsbeleid. Resultaat hiervan is de opening van een nieuwe tijdelijke opvangvoorziening in 2008. In deze zogenaamde wachtruimte volgen moeilijk plaatsbare leerplichtige jongeren onderwijs, totdat voor hen terugkeer naar school is gerealiseerd.

Ad 12: zorg en hulpverlening ZMOK-onderwijs

Actiepunt 12 valt uiteen in verschillende acties: het traject Integraal Indiceren en zorg en hulpverlening rond scholen voor zeer moeilijk opvoedbare kinderen (ZMOK-scholen). Den Haag sluit aan op het landelijke kader Integraal Indiceren, dat erop gericht is de indicatietrajecten voor verschillende vormen van hulpverlening gecombineerd uit te voeren. Gebleken is dat veel leerlingen op het speciaal onderwijs ook geïndiceerde jeugdhulpverlening nodig hebben. Wanneer deze kinderen in de toekomst een gecombineerde indicatie krijgen (voor het speciaal onderwijs en voor de geïndiceerde hulpverlening), kan de hulpverlening sneller en beter afgestemd worden aangeboden. Het stadsgewest Haaglanden voert hierop de regie en start de werkzaamheden in oktober 2007.

De zorg en hulpverlening op scholen voor zeer moeilijk opvoedbare kinderen (ZMOK-scholen) vraagt om een speciale aanpak. Onder regie van de gemeente wordt daarom voor het ZMOK-onderwijs een vraaggestuurd en samenhangend aanbod aan activiteiten en programma's ontwikkeld door de partners in het veld (scholen en hulpverlenende instellingen). Hierover zullen in het najaar van 2007 gesprekken met het speciaal onderwijs worden gestart. Een uitbreiding van de beschikbare personele capaciteit zal in het voorjaar van 2008 gerealiseerd zijn.

Ad 13: huisbezoeken jongeren zonder startkwalificatie

Door een uitbreiding van het aantal casemanagers bij de afdeling Leerplicht, zal het aantal huisbezoeken aan niet schoolgaande (leerplichtige) jongeren, flink toenemen. De ambitie is iedere thuiszitter die niet reageert op schriftelijke oproepen, actief te benaderen.

De afgesproken reductie van het aantal voortijdig schoolverlaters (VSV-ers) met 10% ten opzichte van het schooljaar 2004/2005, lijkt behaald te zijn. In november 2007 worden de definitieve cijfers verwacht.

Ad 14: aanbod jonge niet uitkeringsgerechtigde jongeren (NUGers)

In het schooljaar 2006/2007 zijn alle ruim 700 niet uitkeringsgerechtigde jongeren (NUGers) die werden gemeld bij de afdeling Voortijdig Schoolverlaten, binnen de gestelde termijn van drie weken in een traject gestapt gericht op terugkeer naar school of (een start op) de arbeidsmarkt, waar nodig in combinatie met een hulpverleningstraject.

Ad 15: leerwerkplicht

In augustus 2007 is de kwalificatieplicht ingevoerd, die bepaalt dat alle jongeren tot 18jaar een volledig onderwijsprogramma volgen, gericht op het behalen van een startkwalificatie. De regering is voornemens nu ook een leerwerkplicht tot 27 jaar in te voeren, waarmee in principe geen enkele jongere onder deze leeftijd een uitkering kan ontvangen, maar onderwijs volgt of werkt. Zij krijgen slechts een (soberder) financiële ondersteuning in combinatie met deze leerwerkplicht. Het formele juridische kader ontbreekt nu nog, maar op lokaal niveau wordt al via Werk Voorop aan iedere jongere die zich meldt voor hulp bij het vinden van scholing of werk en/of voor het aanvragen van een uitkering, binnen twee weken een werk- of opleidingsaanbod gedaan, waar nodig in combinatie met een hulpverleningstraject.

Jeugd in de stad: vrije tijd en leefomgeving

Jeugdbeleid is niet alleen gericht op het versterken van de kansen van jongeren. Het gaat ook om meedoen, jongeren deel uit laten maken van de lokale samenleving. Het domein jeugd in de stad draait dan ook om twee zaken. De stad moet een prettige plek zijn voor kinderen om op te groeien. Daarnaast gaat het om jongeren stimuleren om actief deel uit te maken van de stad, bijvoorbeeld door te investeren in voldoende voorzieningen voor kinderen en jongeren in de wijken (sport, spelen en welzijn) en door jongeren te activeren om zich in te zetten voor de stad, of mee te denken met de gemeente.

Actiepunt	Stand van zaken	Oordeel voortgang
16. Sportaanbod op 4 Richard Krajicek Foundation (RKF) pleinen	Op en rond de RKF 180 sportclinics georganiseerd met gemiddeld 10 deelnemers. Tot december nog 100 clinics. Tot maart 2008 uitbreiding zogenaamde toeleidingspleintjes, inclusief materiaal. Deelname van 100 Haagse kinderen aan landelijke Krajicek Foundation Playgroundfinale. In december 2007 lancering website.	+
17. Extra begeleide sportactiviteiten voor minimaal 750 jongeren (GSB-doelstelling)	Bereik extra en reguliere sportwerkzaamheden van de welzijnsorganisaties samen ca. 2.000 jongeren per jaar.	√
18. Op minimaal 20 locaties in 2007 en 2008 speelvoorzieningen toevoegen of vernieuwen	In 2006 112 (ver)nieuwde speelplekken, ophoging tot 140 in 2008. In 2006 nieuw Cruiff Court gerealiseerd, twee in voorbereiding. Oplevering naar verwachting in november 2007 en in 2008.	+ Continuering afhankelijk van extra middelen
19. Kwaliteitskaart kindvriendelijke wijken	In juli en augustus 2007 is onderzoek gedaan naar methoden om de mate van kindvriendelijkheid van wijken te kunnen bepalen. Kwaliteitskaart gereed in 2008.	+/-
20. Herdefiniëring jeugd- en jongerenwerk	Richtlijnen voor 2008 zijn aangescherpt. In 2008 zullen eerste veranderingen zichtbaar zijn.	+/-
21. Programma maatschappelijke en politieke bewustwording voor scholieren 14-18 jaar	Start ontwikkeling lesprogramma in najaar 2007.	- I.v.m. beschikbare personele capaciteit
22. Faciliteren en stimuleren initiatieven jongeren gericht op verkrijgen van informatie over wat hen bezighoudt	Jongerenambassadeurs, debatten 'jouw toekomst, jouw kans', Blockparties en -skills, 'jouw idee, doe er wat mee': allen lopend. Najaar 2007: start ontwikkeling best practise project.	√
23. Sociale airmiles	Digitaal spaarsysteem in ontwikkeling. Start project i.s.m. partners in de stad begin 2008.	+/-

24. Maatschappelijke stages	In afwachting van kaders Programmaministerie Jeugd en Gezin: najaar 2007. Daarna zal de maatschappelijke inzet van jongeren vanuit de scholen vorm krijgen.	- I.v.m. aansluiting landelijk beleid i.o.
-----------------------------	---	---

Ad 18: speelvoorzieningen

In 2007 zijn veel (ver)nieuw(de) speelvoorzieningen gerealiseerd, waaronder een nieuwe playground aan de Scholstraat, met verschillende sport- en speelvoorzieningen. Het aantal wordt verder opgehoogd tot in totaal 140 in 2008. Bovendien hebben vier scholen het schoolplein en de voorzieningen gedeeltelijk openbaar beschikbaar gesteld. Naar verwachting zullen in november 2007 en in 2008 twee nieuwe Cruijff Courts worden geopend. Het budget voor vervanging en regulier onderhoud van de speeltoestellen blijkt echter ontoereikend te zijn. Om deze reden is in de begroting voor 2008 een extra budget van € 950.000 opgenomen. In 2008 zal de wethouder Onderwijs, Jeugdzaken en Sport met een nieuw Meerjaren Onderhoudsplan Speeltoestellen komen, voorzien van een kostenoverzicht.

Ad 20: herdefiniëring jeugd- en jongerenwerk

Vooruitlopend op een definitieve herdefiniëring van het jeugd- en jongerenwerk, zijn de richtlijnen voor de welzijnsorganisaties aangescherpt. Voor 2008 zetten wij het jongerenwerk in op zaken als empowerment, het signaleren van problemen, het actief betrekken van jongeren bij de leefomgeving en het samen met partners werken aan een integrale aanpak van hinderlijk en overlastgevend gedrag. Eind 2007 doen wij u een nota over het jongerenwerk toekomen.

Ad 21: programma maatschappelijke en politieke bewustwording voor scholieren van 14-18 jaar

Gebleken is dat scholen een goede ingang bieden om jongeren in contact te brengen met de politiek. Om deze reden zal maatschappelijke en politieke bewustwording op scholen structureel aandacht krijgen. In het najaar van 2007 zal worden gestart met de ontwikkeling van een programma voor scholieren van 14-18 jaar. Een uitbreiding van de beschikbare personele capaciteit is per 1 april 2007 gerealiseerd.

Ad 22: initiatieven van jongeren, gericht op verkrijgen van informatie over wat hen bezighoudt

In juni 2007 vierden de jongerenambassadeurs hun 1-jarig bestaan. Zij werken verder aan hun inhoudelijke adviezen aan het gemeentebestuur. Sinds het najaar van 2006 zijn drie succesvolle debatten/ontmoetingen georganiseerd onder de noemer 'jouw toekomst, jouw kans'. Informele, constructieve gesprekken tussen de wethouder Jeugd en gemiddeld 60 Haagse jongeren over zaken die hen bezighouden. Deze ontmoetingen zullen twee tot drie keer per jaar worden georganiseerd.

Jaarlijks vinden vier Blockparties plaats: dans- en muziekfestivals in de wijk, georganiseerd door jongeren, waarbij eigen talent ontdekken en ontwikkelen centraal staan. De Blockparties worden voorafgegaan door 700 uur aan voorbereidende workshops, de Blocksills. Ca. 20 jongeren hebben deelgenomen aan het organisatie-traject, terwijl de Blockparties zelf elk ongeveer 1.000 bezoekers trekken. Ook deze activiteiten worden gehandhaafd. In 2006 werden 43 aanvragen van 'jouw idee, doe er wat mee' gehonoreerd waarmee jongeren hun eigen activiteiten voor elkaar konden organiseren. Er werd een sporttoernooi georganiseerd en een rapbattle, maar er werd bijvoorbeeld ook een inloopruimte voor jongeren opgeknapt. Ook dit jaar is deze subsidie weer beschikbaar gesteld.

In juni 2007 heeft Den Haag deelgenomen aan de internationale conferentie 'Cities for Children' in Stuttgart, waar de gemeente één van de werkgroepen rondom jongerenparticipatie heeft

voorgezeten. Het netwerk dat hieruit is ontstaan zal zich hoofdzakelijk richten op het delen van kennis, ervaring en informatie op dit gebied.

Jeugd en gezondheid

In een grote stad als Den Haag is de ervaren gezondheid en de levensverwachting gemiddeld slechter dan in de rest van het land. Dit gaat vaak hand in hand met een minder gezonde leefstijl, meer roken en drinken, minder bewegen, minder sporten en minder groenten en fruit eten. Kinderen en jongeren dragen met hun ouders zelf de verantwoordelijkheid voor de keuzes die zij maken, maar er zijn situaties en factoren waarop zij geen of minder invloed hebben. Daarop richt zich de aandacht in dit domein.

Actiepunt	Stand van zaken	Oordeel voortgang
25. Integrale JGZ	Samenwerking krijgt vorm in de Centra voor Jeugd en Gezin. Medio november 2007 wordt van de JGZ-organisaties voorstel verwacht.	+
26. Versterking stedelijke JGZ-functies	1. De activiteiten van de GGD Gezinsbegeleiders worden in de vorm van CJG Gezinscoaching voortgezet. 2. Bundeling van een aantal stedelijke JGZ-functies wordt meegenomen bij actiepunt 25. Uitwerking volgt in 2008	+/-
27. Inbedding voormalige AWBZ-taken in lokaal (jeugd) gezondheidsbeleid	Betreft AWBZ-taken die in het gemeentelijk domein vallen. In de 2 ^e helft van 2007 worden afspraken gemaakt over invulling Jeugd GGZ. Landelijk is besloten de overheveling van prenatale zorg met een jaar uit te stellen.	Jeugd GGZ: + Prenatale zorg: - I.v.m. landelijke ontwikkelingen
28. Preventieve interventies kleine groep aanstaande moeders	Uitvoering gestart.	√
29. Verlengde JGZ contactmomenten 0-4 jaar	Verlenging van de contactmomenten gerealiseerd per 1 augustus 2007.	√
30. Verhogen bereik JGZ 4-19 jaar	De GGD benadert jongeren die minder geneigd zijn (door leeftijd of culturele factoren) van het JGZ-aanbod gebruik te maken actiever.	√

Ad 25: integrale JGZ

Met de uitvoerende organisaties van de jeugdgezondheidszorg (de GGD en de thuiszorgorganisaties) zijn procesafspraken gemaakt om te komen tot een nieuwe organisatorische vormgeving van de jeugdgezondheidszorg. Door een organisatorische omvorming van de consultatiebureaus en de schoolartsenzorg tot één integrale jeugdgezondheidszorg, kan een doorlopend aanbod worden gerealiseerd voor 0 tot 19 jaar binnen de Centra voor Jeugd en Gezin. Medio november 2007 leidt dit proces tot een voorstel van de gezamenlijke organisaties aan de gemeente.

Ad 28: preventieve interventies kleine groep aanstaande moeders

Nieuw is dat sinds augustus 2007 voor een kleine groep aanstaande moeders met een hoge risicofactor (5%), een specifiek preventief aanbod wordt geleverd. Enerzijds om hen voor te bereiden op de bevalling, anderzijds om hen te begeleiden naar de reguliere hulpverlening. Het betreft bijvoorbeeld een huisbezoek op indicatie van de verloskundige of gynaecoloog.

Aansluitend hierop werkt het project Stevig Ouderschap (zie ook domein Opvoeding en bescherming) om vroegtijdige risico's te signaleren.

Ad 29: verlengde JGZ contactmomenten 0-4 jaar

Het bereik van de Jeugdgezondheidszorg 0-4 jaar is zeer hoog (98%). Het afgelopen jaar is gewerkt aan een handhaving van dit bereik. Per 1 augustus 2007 twee contactmomenten in het eerste levensjaar verlengd. Deze extra tijd wordt gebruikt voor het afnemen van een gestandaardiseerde vragenlijst. Tijdens het eerste verlengde moment gaan deze vragen over de gezondheid van moeder en kind en mogelijke (medische) risico's die de gezinssituatie met zich meebrengt. Tijdens het tweede verlengde moment gaat het hoofdzakelijk over opvoedingsvraagstukken.

Ad 30: verhogen bereik JGZ 4-19 jaar

Het bereik van de Jeugdgezondheidszorg 4-19 jaar is lager dan dat van de JGZ 0-4 jaar (87%). Een verhoogd bereik vanaf 2008 wordt gerealiseerd door het leveren van extra inspanningen. Een deel van de doelgroep is door culturele factoren of door bij de leeftijd passend zorgmijdend gedrag, lastig te bereiken. Deze groepen worden intensiever benaderd door het verzenden van schriftelijke uitnodigingen en het afleggen van bezoeken thuis of op school (door intermediairen).

Iedereen binnen boord

Ondanks alle inspanningen zijn er altijd jongeren die buiten de boot (dreigen) te vallen. Om deze jongeren een kans te geven om de draad weer op te pakken, ontwikkelt de gemeente met een aantal maatschappelijke partners een vangnet gericht op terugkeer naar bijvoorbeeld werk of school. Zonder deze inzet is het risico groot dat jongeren maatschappelijk afglijden, of zelfs afglijden tot crimineel gedrag. Het domein iedereen aan boord richt zich op individuele risicjongeren, groepsproblematiek, ernstige gezinsproblematiek en een aantal specifieke doelgroepen.

Actiepunt	Stand van zaken	Oordeel voortgang
31. Ophogen JIT trajecten	JIT Preventief: 500 in 2007 JIT Zorg: 33 gestart 1 ^e half jaar 2007 JIT Nazorg: 18 gestart in 2007 Jaarlijkse ophoging van de capaciteit tot gestelde doelen.	+
32. Ophogen trajecten als Trix, Opbokûsh, De Uitdaging en JTT	Doorstromers krijgen na hun straf een nazorgtraject aangeboden. Bezetting Opbokûsh en JTT blijft achter (60%). Door verruiming instroomcriteria en het stimuleren van justitiële jeugdinstellingen om cliënten eerder te melden, nu bezettingsgraad verhogen.	Trix, De Uitdaging en JIT Nazorg: √ JTT en Opbokûsh: -
33. VIG-methode gezinsaanpak	Sinds 1 april 2007 beschikbaar met dwang en drang via WWB. Oplegging binnen justitieel kader operationeel in najaar 2007. Sinds start 17 gezinnen begeleid, 3 in voorbereiding.	√
34. Pro-actieve aanpak hinderlijke (en licht overlastgevende) groepen in ieder stadsdeel	Samen met actiepunt 20. Het jongerenwerk wordt veel meer dan nu, gericht op hinderlijke (en licht overlastgevende) groepen. Het accent zal komen te liggen op signalering en activering.	+/-
35. Stedelijk Mobiel Jongeren Team	In periode 1 juli 2006 – 1 juli 2007 contact onderhouden met 700 jongeren, waarvan ca. 500 op enigerlei wijze doorverwezen. Vraag naar inzet toegenomen in 2007.	√
36. Afstemming acties probleemjongeren met partners via Verwijsindex en netwerken.	Eerste Ketenaanpak Segbroek (KAS)-casemanager gestart in mei 2007, 2 ^e start in oktober 2007.	+
37. Extra inzet Antilliaanse en Marokkaanse jongeren	De geplande activiteiten in het kader van Bestuurlijk Arrangement Antilliaanse Risicjongeren 2005-2008 (Traha Brug) en Impuls Marokkaanse Risicjongeren (IMAR) 2006-2009 zijn in uitvoering. Aparte voortgangsnotitie najaar 2007.	√

38. Voldoende capaciteit zwerfjongeren binnen de Maatschappelijke Opvang	Leger des Heils: 30 opvangplaatsen, Kessler Stichting: eind 2007 uitbreiding met 10 plaatsen naar 35. Beide instellingen participeren in het Netwerk Zwerfjongeren.	+
39. Professionaliseren opvang en begeleiding stichting Luna en in stand houden van voorzieningen licht begeleid wonen	Bij Luna nu 4 woonbegeleiders. Organisatie is versterkt met een coördinator woonbegeleiding en financieel coördinator. Luna huisvest ca. 110 jongeren, waarvan 1/3 ^e tienermoeder is. De Foyer heeft 38 kamers met opvang en begeleiding voor jongeren.	Professionalisering Luna: √ Aanbod licht begeleid wonen: √
40. Verdubbeling voorlichting Loverboys voortgezet onderwijs en uitvoering plan van aanpak	1. Verdubbeling voorlichting scholen voortgezet onderwijs sinds 2006 naar 40 lessen. 2. Eind 2007: pilot daderpreventie voortgezet onderwijs. Start voorlichting licht verstandelijk gehandicapte meisjes (op speciaal onderwijs) begin 2008.	1. √ 2. +
41. In kaart brengen behoefte huisvesting en begeleiding tienermoeders	Rapportage met analyse van de behoefte eind 2007	+/-

Ad 31: ophogen JIT trajecten

De jongeren die gebruik hebben gemaakt van het preventieve traject van het Jeugd Interventie Team (JIT), laten allemaal een duidelijke vooruitgang zien op één of meerdere leefgebieden. Door de positieve reputatie van het JIT, ontstond in 2007 een wachtlijst door een verhoogde toestroom van vooral zelfmelders. Door de inkoop van extra trajecten, is deze wachtlijst nu opgelost. Naast het preventieve traject biedt het JIT nog drie andere trajecten aan. JIT Zorg (voor jongeren met een bijstandsuitkering die niet meer bemiddelbaar zijn naar werk of scholing), JIT Nazorg (voor jeugdige veelplegers die drie of meer antecedenten/veroordelingen hebben) en JIT/De Uitdaging (opleiding van het Ministerie van Defensie in combinatie met een traject van het JIT na afloop).

Ad 32: ophogen trajecten als Trix, Opboksuh, De Uitdaging en JTT

Doorstromers (jongeren met twee of meer misdrijven op hun naam) krijgen na hun straf een nazorgtraject aangeboden om ze weer op de rails te krijgen en ze te helpen weer een plek in de maatschappij te veroveren. Naast het JIT Nazorg traject voor veelplegers en De Uitdaging, bestaat dit aanbod uit Opboksuh, Trix en het Jongeren Toezicht Team (JTT). Opboksuh en het JTT hebben momenteel een bezetting van 60%. Strakkere handhaving van de leerplicht, terugleiden naar school en toeleiden naar werk betekenen, samen met de gunstige arbeidsmarkt, dat er minder uitvallers in aanmerking komen voor dagbestedingsprogramma's als Opboksuh en het JTT. Op zich is dat niet ongunstig. Door een zinvolle verruiming van de toelatingscriteria qua leeftijd en antecedenten, wordt de vijver waaruit geput kan worden aangepast. Er zal gemonitord worden wat het effect hiervan is op de bezettingsgraad.

Ad 33: VIG-methode gezinsaanpak

Eind 2006 is vanuit de Impuls Marokkaanse risicojongeren gestart met de Vroegtijdige Interventie in Gezinnen (VIG), een zeer intensieve vorm van gezinshulpverlening. In maart 2007

is het aanbod uitgebreid naar ook andere dan Marokkaanse gezinnen. Sinds 1 april 2007 wordt gebruik gemaakt van de mogelijkheid VIG-hulpverlening af te dwingen via de WWB. Oplegging binnen het justitiële kader zal in het najaar van 2007 operationeel zijn. Sinds de start van de VIG-methode zijn 17 gezinnen in traject genomen, drie gezinnen zijn momenteel in voorbereiding. Eén gezin is positief uitgestroomd, bij de overige loopt het hulpverleningstraject nog. Vijf gezinnen hebben een traject via de WWB opgelegd gekregen, zonder dat hierbij een korting op de bijstandsuitkering werd doorgevoerd (cijfers per 1 september 2007). Tot 2010 kunnen jaarlijks minimaal 30 gezinnen in behandeling worden genomen. In de begroting voor 2008 is budget opgenomen voor de aankoop van 20 extra trajecten, gekoppeld aan de aanpak Voortijdig Schoolverlaten.

Ad 35: stedelijk mobiel jongerenteam

Het Stedelijk Mobiel Jongeren Team (SMJT) wordt ingezet bij de bestrijding van overlast veroorzaakt door jongeren, op basis van een vraag vanuit de stadsdelen. Sinds 1 januari 2007 bestaat het SMJT uit 9 fte. In de periode 1 juli 2006 – 1 juli 2007 heeft het SMJT met ca. 700 jongeren regelmatig contact, waarmee enkele tientallen van de in beeld gebrachte groepen worden bereikt. In totaal begeleidde het SMJT ca. 500 jongeren naar een traject, waarvan ca. 300 jongeren werden verwezen naar een vereniging, school of hulpverleningsinstantie. Gebleken is dat de overlast veroorzaakt door jongeren op alle locaties waar het SMJT optrad, is afgenomen. In 2007 is er in toenemende mate een beroep gedaan op het SMJT, onder andere in het kader van de plotselinge overlast in Leidschenveen-Ypenburg. Tijdens de zomermaanden is het SMJT aanwezig op de boulevard van Scheveningen.

Ad 36: afstemmen acties probleemjongeren met partners via Verwijsindex en zorgnetwerken

Actiepunt 36 heeft veel raakvlakken met actiepunt 4, het realiseren van uniforme zorgnetwerken onder gemeentelijke regie. Beide zijn erop gericht de zorg en hulpverlening rond een kind en het gezin beter af te stemmen met relevante partners met behulp van het Haags Risicosignalerings Systeem en casuïstiekbesprekingen in de zorgnetwerken. Hiertoe is ondermeer de pilot Ketenaanpak Segbroek (KAS) gestart, uitgevoerd door het kenniscentrum Jeugd en Opvoeding van de Haagse Hogeschool. In KAS werken onderwijs en zorgaanbieders nauw samen om meervoudige problemen van leerlingen van 4 - 19 jaar en zo nodig van hun ouders, integraal te beoordelen en aan te pakken. In 2007 is een proef gestart met casemanagement voor twee jaar. Twee KAS-casemanagers hebben de taak de zorg van een jongere (en het gezin), die deels ook door anderen wordt uitgevoerd, inhoudelijk af te stemmen.

Ad 40: aanpak loverboyproblematiek

De voorlichting voor meisjes op VO-scholen 'Wat jij wil, weerbaar tegen loverboys' is sinds 2006 verdubbeld naar 40 groepen per jaar. Eind 2007 wordt gestart met een pilot daderpreventie: een serie voorlichtingsblokken voor jongens op VO-scholen met gebruikmaking van een educatieve documentairefilm, die hen leert over grensoverschrijdend seksueel gedrag. Een ander nieuw element binnen de aanpak betreft de voorlichting aan licht verstandelijk gehandicapte meisjes (op het speciaal onderwijs). Hiertoe worden momenteel gesprekken met instellingen gevoerd. De verwachting is dat begin 2008 gestart kan worden. De casuïstieknetwerken 18- en 18+ zijn operationeel. Er is in 2006 een drukbezochte conferentie georganiseerd over misbruik via het Internet. Tijdens de conferentie zijn twee informatiebrochures gepresenteerd.

Ad 41: behoefte huisvesting tienermoeders

Mede op basis van gegevens uit het signaleringsrapport van het netwerk jonge moeders, wordt eind 2007 een rapportage opgesteld aangaande de behoefte aan specifieke voorzieningen voor jonge moeders. Naar verwachting wordt de commissie JB hierover in december 2007

geïnfomeerd.

Regie (niet opgenomen in tabelvorm in het Actieprogramma)

Actiepunt	Stand van zaken	Oordeel voortgang
42. Onderzoeksprogramma Jeugd	Jaarlijks: - Voortgangsrapportage - Monitor ontwikkelingen Haagse jeugd - Verdiepingsonderzoek	√ √ √
43. Programmabureau Jeugd	Coördineren van de uitvoering en -werking van het Actieprogramma Jeugd, initiatieven initiëren en op ambtelijk niveau zorgdragen voor gemeentelijke regie in het jeugdbeleid.	√

Ad 42: onderzoeksprogramma

In het kader van verdiepingsonderzoek wordt momenteel o.a. gewerkt aan de volgende zaken.

1. In 2007 is door het expertisecentrum Jeugd, Samenleving en Opvoeding (JSO) onderzoek gedaan naar de structuur en het functioneren van de wijkgerichte casuïstieknetwerken 12 +. De uitkomsten dienen als basis voor een nieuw te ontwikkelen model voor alle stadsdelen (zie actiepunt 4).
2. Vooruitlopend op de Haagse opvoedingscanon, wordt momenteel onderzoek gedaan naar de belangrijkste vragen die leven op dit gebied.

Ad 43: programmabureau Jeugd

Het Programmabureau Jeugd is sinds medio juli 2007 compleet.